

2026-02-17
LI2024/02009

Byggföretagens yttrande avseende Boverkets rapport En gemensam väg för PBL-ärenden

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar cirka 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Byggföretagens ställningstaganden

Byggföretagen välkomnar uppdragets ambition att skapa en mer enhetlig, effektiv och digitaliserad samhällsbyggnadsprocess och instämmer i rapportens problembeskrivning. Bristen på enhetlighet i kommunernas PBL-hantering är ett betydande hinder för effektivitet, förutsägbarhet och digitalisering.

Byggföretagen tillstyrker införandet av en nationell klassificeringsstruktur och anser att ett obligatoriskt införande är nödvändigt.

Byggföretagen förordar och tillstyrker scenario 7 – ett nationellt ärendehanteringssystem.

Byggföretagen ser risker i att informella processer inför planstart och bygglovsansökan inte fångas upp.

Byggföretagen ifrågasätter att lovbefriade åtgärder ska omfattas av informationsplikt.

Utvecklade synpunkter

Byggföretagen välkomnar Boverkets rapport, och instämmer i rapporten beskrivning av de stora nyttor som kan uppnås om rapportens förslag om obligatorisk nationell klassificeringsstruktur och nationellt ärendehanteringssystem genomförs. Genom mer enhetliga processer över landet förenklas hanteringen för såväl kommunens handläggare som privata aktörer. Byggföretagen förordar ett skyndsamt genomförande, inte minst mot bakgrund av de för samhället stora effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar Boverket identifierat.

Förändringen kommer att innebära klart förbättrade förutsättningar för nationellt jämförbar statistik. Byggföretagen publicerar årligen rapporten Nationellt

Ledtidindex tillsammans med branschinitiativet Bygg i Tid och Fastighetsägarna. Statistikinsamlingen är resurskrävande då systemen varierar mellan kommuner och förutsättningarna att enkelt plocka ut jämförbar statistik ser mycket olika ut.

Behovet av jämförbar statistik är dock stor då det är en förutsättning för att identifiera var i processen det finns störst potential för effektivitetsvinster och för att identifiera kommuner som funnit arbetssätt som kan fungera som inspiration. Med rapportens förslag skapas kraftigt förbättrade möjligheter att göra kvalificerade analyser av exempelvis effekterna av gällande lagstiftning och system.

Mot bakgrund av vad som framkom i Nationellt Ledtidindex 2025 vill Byggföretagen dock påminna om att det tidiga detaljplaneskedet, det vill säga tiden innan formellt planuppdrag, är avgörande för att förstå de verkliga ledtiderna i planprocessen. Denna tidiga fas är svårsmått då ärenden inte alltid registreras innan en formell planbeskedsansökan lämnats in. Boverkets förslag hanterar inte problematiken kring denna informella kötid. Detta medför en uppenbar risk för att statistiken över ledtider som kommer att kunna utläsas när ett ärendehanteringssystem finns på plats blir missvisande. Detta eftersom det skapar incitament för kommuner att formellt skjuta upp beslutet om att påbörja ärendet. Byggföretagen menar därför att även tiden som planer spenderar i kö bör kunna fångas upp, vilket torde kräva att ett formellt ärende behöver registreras tidigare än vad som föreslås. Därtill kan läggas den tid som i vissa kommuner läggs på informella förmöten inför en bygglovsansökan och som gör att den formella och mätbara handläggningstiden framstår som kortare än vad som i praktiken är fallet. Även detta måste fångas upp för att statistiken ska bli rättvisande.

Byggföretagen förordar scenario 7. Det ger bäst förutsättningar för att kostnadseffektivt uppnå de eftersträvarvärda nyttorna och säkerställa att förändringen får fullt genomslag i samtliga kommuner och skapar också bäst nytta för byggherrar. Vår bedömning är att scenario 4 är otillräckligt och skapar risker för spridd implementation och begränsad interoperabilitet, vilket gör att nyttor går förlorade.

I rapporten lyfter Boverket även svårigheter med att inkludera lovbeFriade åtgärder och föreslår att även sådana åtgärder ska omfattas av en informationsplikt. Boverket beskriver de tänkta nyttorna men beaktar inte tillräckligt att förslaget innebär ökad administration för såväl kommun som privata aktörer, med kostnadsökningar som följd. Byggföretagen ifrågasätter om värdet av att inkludera dessa ärenden överstiger kostnaden och det principiellt tveksamma i att urholka den lovbeFrielse som var tänkt. LovbeFriade åtgärder är inte kopplade till något kommunalt beslut, varför det framstår som tveksamt om dessa är lämpliga att inkludera i systemet.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Anna Broman, näringspolitisk expert, anna.broman@byggforetagen.se alt. 072-708 58 62.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör